

Nr 416.

Av herr **Björklund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 116, angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition angående det högre skolväsendets organisation föreslås att samtliga kommunala mellanskolor med ett genomsnittligt lärjungeantal överstigande 100 skulle av staten övertagas och organiseras som statsläroverk. Av de kommunala mellanskolor som fylla kravet hava endast 7 skolor föreslagits till omedelbart övertagande av staten, de 23 återstående övertagande har ställts på framtiden.

Mot att Kungl. Maj:t vid sitt övervägande om vilka skolor, som skulle omedelbart övertagas, ej enbart lagt lärjungantalet till grund kan intet anmärkas. Dock borde, enligt min uppfattning, något större hänsyn kunnat tagas dels till skolornas lärjungeantal, dels ock till skolornas mer eller mindre goda läge ur kommunikationssynpunkt, ävensom de olika orternas och samhällenas behov av en högre skola.

I Kristianstads län har ingen av där belägna kommunala mellanskolor föreslagits till omedelbart övertagande av staten. Hässleholms kommunala mellanskola har, om man räknar med medeltalet elever under åren 1920—1927, varit 169, ett stort elevantal, därav från staden 69 och från närbelägna orter omkring 100 stycken. Befrielse från terminsavgifters erläggande har förekommit i ungefär lika hög grad för elever bosatta på landet som i staden.

Fördelningen av eleverna från stad och landsbygd framgår av nedanstående tabell.

Läsåren	Elevantalet höstterminerna nämnda år	Därav från Hässleholms stad	Antalet elever från andra orter än Hässleholm	Hässleholms stads utgifter för skolan de olika åren	
				Kronor	
1917—1918	91	50	41	5 000	—
1918—1919	132	63	39	8 500	—
1919—1920	141	67	74	24 294	48
1920—1921	161	68	93	31 097	08
1921—1922	165	73	92	20 220	—
1922—1923	171	83	88	11 685	85
1923—1924	195	85	110	13 069	95
1924—1925	174	68	106	20 591	28
1925—1926	172	55	117	10 616	65
1926—1927	161	55	106	—	—
Medeltal	154.6	66.4	88.2	16 119	47

Departementschefen anför följande angående de kommunala mellanskolorna i Kristianstads län:

»Vad angår de tre skolorna inom Kristianstads län, Tomelilla, Åstorp och Hässleholm, kan icke förbises, att skolan i Åstorp visat en anmärkningsvärd tillbakagång. Dess lärjungeantal har kontinuerligt sjunkit från 167 år 1921 till 96 år 1926. Denna omständighet torde göra en avvaktande hållning nödvändig. I valet mellan skolan i Tomelilla och den i Hässleholm synes såväl lärjungeantalet som samhällets storlek utgöra tillräckliga motiv för att Hässleholmsskolan ställes främst.»

Stödjande mig på departementschefens eget utlåtande samt vad i övrigt ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 116, att bland de kommunala mellanskolor, vilka föreslås övertagas av staten från den 1 januari 1928 såsom samrealskolor, måtte upptagas även Hässleholms kommunala mellanskola.

Vidare hemställes, att andra särskilda utskottet måtte företaga de förändringar i propositionens anslagssummor, som ett bifall till motionen kan föranleda.

Stockholm den 17 mars 1927.

L. A. Björklund.